

Salman
Rushdie

PERGALĖS
MIESTAS

Iš anglų kalbos vertė **Danguolė Žalytė**

Sofoklis

VILNIUS, 2023

Skiriu Hananui

PIRMA DALIS

| *Gimimas* |

1

Paskutinę savo gyvenimo dieną – jai tuomet buvo du šimtai keturiasdešimt septyneri metai – akla poetė, stebukladarė ir pranašė Pampa Kampana užbaigė milžinišką epą apie Bišnagą ir, įdėjusi į molinį puodą ir užantspaudavusi vašku, užkasė karaliaus rūmų griuvėsių centre kaip laišką ateičiai. Po puspenkto šimtmečio mes radome tą puodą ir pirmą kartą perskaitėme nemirtingąjį šedevrą, pavadintą „Džajaparadžaja“, tai reiškia „Pergalė ir pralaimėjimas“, parašytą sanskritu, ilgumo kaip „Ramajana“, sudarytą iš dvidešimt keturių tūkstančių dvieilių, ir sužinojome imperijos paslaptis, kurias Pampa Kampana slėpė nuo istorijos daugiau kaip šimtą šešiasdešimt tūkstančių dienų. Mes žinojome tik apie išlikusius griuvėsius, o prisiminimus apie imperijos istoriją sunaikino laikas, netobula atmintis ir klastotės tų, kurie atėjo vėliau. Skaitant Pamos Kampanos knygą, grįžo praeitis, Vidžajanagaro imperija atgimė tokia, kokia buvo iš tikrųjų, su karėmis, aukso kalnais, kilnumu ir tarpais – niekšingumu, su stiprybėmis ir silpnybėmis. Pirmą kartą išgirdome išsamų pasakojimą apie karalystę, kuri prasidėjo ir baigėsi ugnimi ir nukirsta galva. Štai čia ta istorija, paprastesne kalba atpasakota nūdienio rašytojo, nei mokslininko, nei poeto, tiesiog tauškaliaus, kuris pateikia

šià versijà palinksminti ir galbūt pamokyti šiuolaikiniams skaitytojams, seniems ir jauniems, išsilavinusiems ir nelabai išsilavinusiems, ieškantiems išminties ir besišaipantiems iš kvailumo, šiauriečiams ir pietiečiams, įvairių dievų garbintojams ir bedieviams, plataus akiračio ir riboto intelekto, vyrams, moterims ir translyčiams anapus tų dviejų lyčių ir tarp jų, aukštuomenės atžaloms ir prasčiokų prasčiokams, geriems žmonėms ir nevidonams, sukčiams ir svetimšaliams, nusizėmusiems išminčiams ir pasipūtusiems kvailiams.

Vidžajanagaro istorija prasidėjo keturioliktame mūsų eros amžiuje šalies, kurià dabar vadiname Indija, Bharatu, Hindustanu, pietuose. Senis karalius, kurio galvai nusiritus viskas ir prasidėjo, buvo nekoks monarchas, kaip tik iš tų pakaitinių valdovų, kurie pasirodo tarp vienos didžios karalystės žlugimo ir kitos iškilimo. Jis buvo vardu Kampila, mažutės Kampilio kunigaikštystės valdovas, Kampila Raja (*raja* – vietinis žodžio „radža“, karalius, variantas). Šis antrarūšis *raja* savo trečiarūšiam soste sėdėjo lygiai tiek laiko, kiek reikėjo pastatyti ketvirtarūšei tvirtovei ant Pamos upės kranto, įrengti joje penktarūšei šventyklai ir išraižyti uolos šlaite kelis išpūstus įrašus, bet paskui į pietus atžygiavo kariuomenė iš šiaurės jo sudoroti. Jėgos buvo tokios nelygios, o kilęs mūsų toks nereikšmingas, kad niekas nesivargino duoti jam vardo. Šiauriečiai, sutriuškinę Kampilos Rajos pajėgas ir išžudę daugumą jo karių, nutvėrė nevykėlį karalių ir nukirto jam nebekarūnuotą galvą. Paskui ją prikimšo šiaurų ir nusiuntė į šiaurę Delio sultonui pasidžiaugti. Niekuo ypatingu nei bevardis mūsų, nei galva nepasižymėjo. Anuo metu mūsų buvo kasdienybė, ir daugelis žmonių nesivargino duoti jiems vardų; o nukirstos galvos be paliovos keliavo

po mūsų didžiąją šalį vieno ar kito kunigaikščio malonumui. Sultonas šiaurės sostinėje buvo surinkęs nemažą kolekciją.

Keista, bet po nereikšmingojo mūšio nutiko vienas įvykis iš tokių, kurie pakeičia istoriją. Pasakojama, kad mažiukės sumuštos kunigaikštystės moterys, dauguma po bevardžio mūšio ką tik tapusios našlėmis, paliko ketvirtarūšę tvirtovę, paskutinį kartą pasimeldusios penktarūšėje šventykloje, perplaukė upę valtelėmis, paniekinusios šėlstančias bangas, paėjęjo galelį į vakarus pietine pakrante, paskui sukūrė didžiulį laužą ir visos būriu susidegino. Oriai, be skundų, jos atsisveikino viena su kita ir nekrūptelėjusios žengė į ugnį. Nebuvo klyksmų, kai užsiliepsnojo kūnas ir mirties dvokas pasklido ore. Jos degė tylėdamos; buvo girdėti tik spragsinti ugnis. Pampa Kampana viską matė. Tarsi pati visata būtų jai siuntusi žinią, sakiusi, atplėšk ausis, įkvėpk ir mokykis. Ji, devynerių metų, stovėjo ir žiūrėjo su ašaromis akyse, iš visų jėgų įsikibusi į ranką motinai, kurios akys buvo sausos, o visos pažįstamos moterys įėjo į ugnį ir sėdėjo, stovėjo ar gulėjo lauže, iš jų ausų ir burnų trykstant liepsnoms: senė, kuri jau buvo mačiusi viską, jauna moteris, ką tik pradėjusi gyventi, mergaitė, kuri nekentė tėvo, žuvusio kareivio, žmona, kuri gėdijosi vyro, nes jis nežuvo mūšio lauke, moteris, kuri gražiai dainuodavo, moteris, kuri gąsdinamai juokdavosi, moteris, liesa kaip šakalys, ir moteris, apvali kaip melionas. Visos žengė į ugnį, ir nuo mirties dvoko Pampa vos nesužiauokčiojo, o paskui, jos siaubui, motina, Radha Kampana, švelniai ištraukė ranką ir labai lėtai, bet nė kiek nedvejodama nužingsniavo į priekį, į mirusiųjų laužą, net neatsisveikinus.

Visą gyvenimą iš Pamos Kampanos, pavadintos vardu upės, ant kurios kranto tai įvyko, šnervių neišsivadės degančio motinos kūno kvapas. Laužas buvo sukrautas iš kvapių

santalo pliauskų, gausiai apibarstytų gvazdikėliais, česnakais, kumino sėklomis, cinamono žieve, tarsi degančios moterys būtų prieskoningas patiekalas, gaminamas sultono karvedžiams nugalėtojams pasigardžiuoti, bet tie aromatai – ciberžolių, kardamonaičių ir kardamonų – ne tik nenustelbė nepakartojamo, žmogėdriško, aštraus gyvų kepančių moterų kvapo, bet ir padarė tą smarvę visiškai nepakeliamą. Pampa Kampana niekada nebevalgys mėsos ir negalės prisiversti likti virtuvėje, kurioje mėsa ruošiama. Visi tokie patiekalai primins motiną, ir kai kiti valgys negyvus gyvulius, Pampa Kampana nusuks akis.

Pamos tėvas mirė jaunas, gerokai prieš bevardį mūšį, taigi motina našle tapo seniai. Ardžuna Kampana mirė taip seniai, kad Pampa neprisiminė jo veido. Žinojo apie jį tik tiek, kiek jai papasakojo Radha Kampana: buvo geras žmogus, mėgstamas Kampilio miesto puodžius, skatino žmoną mokytis puodžiaus amato, todėl po jo mirties ji perėmė verslą ir ne tik prilygo jam, bet net pranoko. Savo ruožtu Radha mokė mažąją Pampą naudotis žiedžiamuoju ratu, tad vaikas įgudo žiesti puodus, dubenis ir išmoko svarbią pamoką: nėra tokio dalyko kaip vyriškas darbas. Pampa Kampana manė, kad toks ir bus jos gyvenimas – žiesti gražius daiktus sykiu su motina, viena šalia kitos prie žiedžiamojo rato. Bet ta svajonė neišsipildė. Motina paleido dukros ranką ir paliko ją likimo valiai.

Kurį laiką Pampa bandė save įtikinti, kad motina taip elgiasi tik iš draugiškumo, nenorėdama išsiskirti iš minios, nes jai moterų draugystė labai svarbi. Tarė sau, kad banguojanti ugnies siena tėra užuolaida, už kurios moterys susirinko paliežuvauti, ir netrukus visos išeis iš liepsnų, nė kiek nenukentėjusios, na, gal kiek apsvilusios, šiek tiek kvepiančios

virtuvės prieskoniais, bet tai greitai išnyks. O paskui Pampa su motina grįš namo.

Tik pamačiusi, kad nuo Radhos Kampanos kaulų nukrito paskutiniai keptos mėsos gabalai ir pasirodė plika kaukolė, ji suprato, kad vaikystė baigėsi – nuo šiol privalo elgtis kaip suaugusi ir niekada nepadaryti paskutinės motinos klaidos. Ji juoksis iš mirties ir atsisuks į gyvenimą. Nepaaukos savo kūno, kad sektų paskui negyvus vyrus į aną pasaulį. Atsisakys mirti jauna, priešingai, gyvens neįtikėtinais, įžūliai ilgai. Tą akimirką ji gavo dangiškąjį palaiminimą, kuris pakeis viską, nes tą akimirką iš devynmetės burnos pasigirdo deivės Pampos, senos kaip Laikas, balsas.

Tai buvo kurtinantis balsas, tarsi aukšto krioklio griausmas saldžių aidų slėnyje. Jame skambėjo Pampai dar niekada negirdėta muzika, melodija, kurią ji vėliau pavadins gerumu. Žinoma, ji persigando, bet sykiu nusiramino. Ne velnias apsėdo. Balsas buvo kilnus ir didingas. Kartą Radha Kampana jai pasakė, kad čia, prie siautulingų sraunios upės vandenų, pirmąsias meilės dienas praleido dvi iš vyriausiųjų dievybių. Turbūt tai buvo pati dievų valdovė, mirties laiku grįžusi į vietą, kurioje gimė jos meilė. Ir upė, ir Pampa Kampana buvo pavadintos deivės vardu – Pampa buvo vienas iš vietinių deivės Parvatės vardų, o jos mylimasis Šiva, pats galingasis Šokio dievas, čia pasirodė jai vietiniu triakiu pavidalu, taigi viskas pradėjo aiškėti. Apimta romaus abejingumo, Pampa, žmogus, ėmė klausytis Pampos, deivės, žodžių, sklindančių sau iš burnos. Ji jų nevaldė, kaip nevaldo žvaigždės monologo žiūrovas, ir prasidėjo jos, pranašės ir stebukladarės, veikla.

Jokių kūno pokyčių nepajuto. Jokio nemalonaus pašalinio poveikio nebuvo. Ji nedrebėjo, nealpėjo, jos nedegino karštis,

neišpylė šaltas prakaitas. Iš burnos nedribo putos, ji nepargiuvo, ištikta nuomario priepuolio, kaip, jos nuomone, galėjo atsitikti ir kitiems žmonėms tokiais atvejais atsitikdavo. Jei ką ir patyrė, tai nebent begalinę ją it minkštas apsiaustas gaubiančią ramybę, tikinančią, kad pasaulis vis dėlto nėra blogas ir galų gale viskas susiklostys gerai.

– Iš kraujo ir ugnies, – pasakė deivė, – gims gyvybė ir galia. Kaip tik čia, šioje vietoje, iškils didelis miestas, pasaulio stebuklas, ir jo vardo imperija išsilaikys daugiau kaip du šimtus metų. O tu, – tiesiogiai kreipėsi deivė į Pampą Kampaną, ir mergaitė patyrė nepakartojamą išgyvenimą – su ja jos pačios lūpomis asmeniškai kalbėjosi nepažįstama antgamtinė būtybė, – kovosi iš paskutiniųjų, kad daugiau niekada šitaip nesusidegintų moterys, kad vyrai pradėtų į moteris kitaip žiūrėti, ir gyvensi tol, kol pamatysi savo sėkmę ir nesėkmę, pamatysi viską ir papasakosi šią istoriją, nors, baigusi pasakoti, iškart mirsi, ir niekas tavęs neprisimins keturis šimtus penkiasdešimt metų. – Taip Pampa Kampana sužinojo, kad dievybės dovana visada yra dviašmenis kalavijas.

Ji nužingsniavo, nenutuokdama, kur eina. Jei būtų gyvenusi šiais laikais, gal būtų pasakiusi, kad kraštovaizdis panašus į mėnulio paviršių: duobėtos lygumos, dulkiniai slėniai, akmenų krūvos, dykynė, liūdesinga tuštuma ten, kur turėjo klestėti gyvybė. Bet ji nemanė, kad mėnulis yra vieta. Jai tai buvo šviesus dangaus dievas. Ji ėjo, ėjo ir pradėjo regėti stebuklus. Pamatė kobra, kuri išpūstu gobtuvu pridengė vaikingą varlę nuo kaitrios saulės. Pamatė triušį, kuris apsigręžęs puolė jį persekiojantį šunį ir įkando į nosį taip, kad šuo pabėgo. Šie stebuklai kėlė nuojautą, kad kažkas nuostabaus ne už kalnų. Netrukus po regėjimų, kuriuos galbūt kaip ženklą pasiuntė dievai, ji atkeliavo į Mandanos ašramą.

Ašrama dar vadinama *matha* ar *pytham*, bet mes, kad nesusipainiotume, tiesiog paaiškinsime, kad tai dvasinio mokytojo buveinė. Vėliau, imperijai augant, Mandanos ašrama tapo ištaiginga vieta ir nusidriekė iki pat sraunosios upės kranto, milžiniškame komplekse dirbo tūkstančiai žynių, tarnų, pirklių, amatininkų, vartininkų, dramblių varovų, beždžionių dresuotojų, arklininkų ir plačių ašramos ryžių laukų darbininkų, ir jis buvo garbinama kaip šventa vieta, į kurią patarimo atkeliaudavo imperatoriai, bet šiuo ankstyvu laiku, dar neprasidėjus pradžiai, ji buvo vargana, galima sakyti, viso labo atsiskyrėlio urvas ir daržas, ir čia tuo metu gyvenęs atsiskyrėlis, dar jaunas dvidešimt penkerių metų mokslininkas ilgomis garbanomis, krintančiomis ant pečių iki pat juosmens, buvo vardu Vidjasagaras, tai reiškia, kad jo didžiulėje galvoje tyvuliavo išminties vandenynas, *vidja sagara*. Pamatęs artinantis išbadėjusią mergaitę beprotiškomis akimis, iškart suprato, kad ji matė siaubingų dalykų, ir davė atsigerti vandens bei valgio, nors nedaug turėjo.

Paskui, bent pagal Vidjasagaro versiją, juodu ramiai gyveno drauge, miegodavo ant žemės priešinguose urvo galuose ir puikiai sutarė, iš dalies dėl to, kad atsiskyrėlis buvo iškilmingai davęs skastybės įžadus, taigi net tada, kai Pampa Kampana pražydo nepaprastu grožiu, jis nė piršto prie jos nepridėjęs, nors urvas buvo nedidelis, o jie vieni tamsoje. Visą gyvenimą jis taip atsakydavo kiekvienam, kas paklausdavo – o buvo žmonių, kurie klausdavo, nes pasaulis begėdiškas ir įtarus, o kadangi pilnas melagių, tai mano, kad viskas yra melas. Taip pat ir Vidjasagaro pasakojimas.

Pampa Kampana į šį klausimą neatsakydavo. Dar vaikystėje išsiugdė gebėjimą slėpti nuo sąmonės daug blogybių, kuriomis apdalijo gyvenimas. Ji dar nesuprato ir nevaldė

deivės galios savyje, todėl nepajėgė apsiginti, kai neva skais-tus mokslininkas peržengė nematomą ribą tarp jų ir padarė tą, ką padarė. Tą jis darydavo nedažnai, nes mokslas papras-tai nuvargindavo jį taip, kad geismams malšinti nebelikdavo jėgų, ir vis dėlto per dažnai, ir kaskart, kai tą darydavo, ji valios pastangomis išdildydavo tą veiksmą iš atminties. Ji iš-dildė iš atminties ir motiną, kuri susidegindama paaukojo dukterį ant atsiskyrėlio gašlybės altoriaus, ir ilgą laiką bandė sau įteigti, kad tai, kas atsitikdavo urve, tėra iliuzija ir kad ji niekada neturėjo motinos.

Tokiu būdu Pampa įstengė tylomis taikstyti su likimu; bet joje ėmė augti tūžminga galia, jėga, iš kurios gims ateitis. Atėjus laikui. Viskam savas laikas.

Tolesnius devynerius metus ji neištarė nė žodžio, taigi Vidjasagaras, kuris žinojo daug dalykų, net jos vardo ne-žinojo. Nusprendė ją vadinti Gangadevi, ji neprieštaravo, padėdavo jam rinkti uogas ir ieškoti šaknų, kuriomis abudu mito, šluoti varganą būstą ir semti vandenį iš šulinio. Jos tylėjimas jam kuo puikiausiai tiko, nes daugumą dienų bū-davo paskendęs meditacijoje, svarstydamas šventųjų raštų, kuriuos buvo išmokęs atmintinai, prasmę ir ieškodamas at-sakymų į du didžiuosius klausimus: ar yra išmintis, ar yra tik kvailystė, o su juo susijęs klausimas – ar yra toks dalykas kaip *vidja*, tikrasis žinojimas, ar tik daug įvairių nemokšiš-kumo rūšių, o tikrasis žinojimas, pagal kurį jis pavadintas, būdingas tik dievams. Dar jis mąstydamas apie taiką ir klaus-davo savęs, kaip užtikrinti nesipriešinimo smurtui pergale smurto amžiuje.

Tokie jau tie vyrai, mąstė Pampa Kampana. Vyras filo-sofuoja apie taiką, bet jo elgesys su bejėge mergaite, drauge miegančia urve, neatitinka tos filosofijos.

Mergaitė augo ir tapo mergina tylėdama, bet daug rašydavo aiškia grakščia rašysena, stebindama išminčių, kuris manė, kad ji neraštinga. Pradėjusi kalbėti, ji prisipažino, kad ir pati nenutuokė, jog moka rašyti, ir priskyrė raštingumo stebuklą geranoriškam deivės įsikišimui. Rašydavo ji beveik kasdien ir leisdavo Vidjasagarui skaityti savo rašliavas, todėl per tuos devynerius metus apimtas pagarbios baimės išminčius tapo pirmuoju jos poetinio talento skeidimosi liudytoju. Tuo laikotarpiu ji sukūrė „Pergalės ir pralaimėjimo“ įžangą. Didžiumos poemos tema bus Vidžajanagaro istorija nuo susikūrimo iki sunaikinimo, bet tai dar laukia ateityje. Įžanga pasakojo apie senovę, apie beždžionių karalystę Kiškindhą, klestėjusią tame krašte legendiniais laikais, ir joje buvo vaizdingai aprašyti dievo Hanumano, beždžionių karaliaus, kuris galėjo išaugti sulig kalnu ir peršokti jūrą, gyvenimas ir darbai. Ir mokslininkai, ir paprasti skaitytojai dažniausiai sutaria, kad Pampos Kampanos eilės gali varžytis su pačios „Ramajanos“ kalba ar net ją pranoksta.

Prąėjus devyneriems metams, pas juos apsilankė du broliai Sangamos: aukštas žilaplaukis gražuolis, kuris stovėdavo nejudėdamas ir įdėmiai žiūrėdavo į akis, tarsi galėtų skaityti tavo mintis, ir daug jaunesnis mažiukas dručkis, kuris sukinėjosi aplink brolių (ir visus kitus) kaip bitė. Jie ganydavo karves kalvose prie Gučio miestelio, paskui išėjo į karą, nes karas buvo viena iš augančių to meto pramonės šakų; įstojo į vietos kunigaikštuko kariuomenę, o kadangi buvo tik žudikai mėgėjai, Delio sultono ginkluotosios pajėgos paėmė abu į nelaisvę ir išsiuntė į šiaurę, kur jie, sukdami kailį, apsimetė, kad atsivertė į pagrobėjų tikėjimą ir netrukus pabėgo, atsikratę naujojo tikėjimo kaip nereikalingos skraistės, išnešė kudašių prieš apipjaustymą pagal religijos, kurią nenuoširdžiai

išpažino, reikalavimus. Dabar jie aiškino, kad yra vietos gyventojai, išgirdę apie atsiskyrėlio Vidjasagaro išmintį ir, ką čia slėpti, apie jaunos su juo gyvenančios nebylės grožį, todėl atėję čia gero patarimo.

Atėjo ne tuščiomis rankomis. Atnešė pintines šviežių vaisių, maišą riešutų, indą su geriausios karvės pienu ir maišą sėklų, kurios, kaip paaiškėjo, ir buvo dalykas, pakeitęs jų gyvenimą. Jie pasakė, kad jų vardai – Haka ir Buka Sangamos, Haka – gražusis vyresnėlis, o Buka – nenustygstanti bitė, ir juodu, pabėgę iš šiaurės, ieško naujo gyvenimo kelio. Karvių ganymas po nuotykių kare nebedomina, paaiškino jie, dabar jų horizontai platesni, o troškimai didesni, todėl būtų dėkingi už kiekvieną pamokymą, už kiekvieną raibulį, sklindantį iš Žinių Vandenyno, už kiekvieną kuždesį iš išminties gelmių, kurį mokyтasis vyras galbūt teiktųsi pagarsinti, už kiekvieną patarimą, kuris galėtų parodyti jiems kelią.

– Žinome, kad esate didis taikos šalininkas, – pasakė Haka Sangama. – Mes patys nelabai trokštam toliau tarnauti kariuomenėje po nesenų įvykių. Parodykite mums vaisius, kuriuos subrandina nesipriešinimas smurtui.

Visų nuostabai atsakė ne vienuolis, o jo aštuoniolikmetė mokinė, balsas buvo paprastas, kasdieniškas, stiprus ir žemas, be menkiausios užuominos, kad juo devynerius metus nesinaudota.

– Tarkim, kad turite maišą sėklų, – tarė ji. – Paskui tarkim, kad galite jas pasėti ir išauginti miestą sykiu su gyventojais, tarsi žmonės būtų augalai, kraunantys pumpurus ir žydintys pavasarį, o rudenį nudžiūstantys. Dar tarkim, kad iš šių sėklų išaugs kelios kartos, kurios sukurs istoriją, naują tikrovę, imperiją. Tarkim, kad jie paskelbs jus karaliais, jūsų vaikus irgi, ir jūsų vaikų vaikus.

– Skamba neblogai, – pasakė jaunasius Buka, atviresnis iš brolių, – bet kur mums rasti tokių sėklų? Mes tik karvių piemenys, bet ne tokie kvaili, kad tikėtume pasakomis.

– Jūsų pavardė, Sangama, yra ženklas, – atsiliepė ji. – *Sangam* reiškia „susilieėjimas“, Pampos upė atsirado, susiliejus Tangos ir Bhadros upėms, kurias sukūrė prakaitas, varvantis iš abiejų dievo Višnaus galvos pusių, todėl šis žodis reiškia ir skirtingų dalių susilieėjimą, kad susidarytų nauja, kitokia visuma. Tai jūsų likimas. Eikite į tą vietą, kurioje susidegino moterys, į šventą vietą, kurioje mirė mano motina ir kurioje senovėje dievas Rama ir jo brolis Lakšmana susivienijo su galinguoju Kiškindhos valdovu Hanumanu ir iškeliavo kovoti su daugiagalviu Lankos valdovu Ravana, pagrobusiu Sytą. Judu esate broliai kaip Rama ir Lakšmana. Ten statykite savo miestą.

Dabar prabilo išminčius.

– Ganyti karves – ne tokia jau bloga pradžia, – pasakė jis. – Žinot, Golkondos sultonatą įkūrė piemenys – iš tikrųjų šis vietovardis reiškia „piemenų kalva“ – bet tiems piemenims pasisekė, nes paaiškėjo, kad ten apstu deimantų, ir dabar jie yra deimantų valdovai, dvidešimt trijų kasyklų savininkai, atradę daugumą pasaulio rausvųjų deimantų, tarp jų Didįjį Stalą, kurį laiko giliausiame tvirtovės ant kalno požemyje: ta pilis neįveikiama, ją sunkiau paimti negu Džodhpuro Mehrangarhą ar ranka pasiekiamą Udajagirį.

– O jūsų sėklos geresnės už deimantus, – įsiterpė mergina, gražindama maišą, kurį atsinešė broliai.

– Ką, šitos sėklos? – apstulbęs paklausė Buka. – Bet tai paprasčiausios sėklos, kurias atnešėme dovanų jums pasisėti darže, – ybiškių, pupelių, kiaušinių gūbrų sėklų mišinys.

Pranašė papurtė galvą.

– Jau nebe, – pasakė ji. – Dabar čia – ateities sėklos. Iš jų išaugs jūsų miestas.

Tą akimirką broliai suprato, kad abu nuoširdžiai, iki ausų ir amžiams įsimylėjo šią keistą gražuolę, kuri akivaizdžiai didi burtininkė ar bent žmogus, kurį dievas apdovanojo nepaprastomis galiomis.

– Kalbama, kad Vidjasagaras jus pavadino Gangadevi, – pasakė Haka. – Bet koks jūsų tikrasis vardas? Labai norėčiau jį sužinoti, kad galėčiau prisiminti jus taip, kaip numatė jūsų tėvai.

– Eikit įkurti miesto, – pasakė ji. – Kai jis bus išaugęs iš akmenų ir dulkių, grįžkit ir vėl paklauskite mano vardo. Gal tada ir pasakysiu.